

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์*

PERCEPTIONS OF CORRECTIONAL OFFICERS ON THE EFFECTIVENESS OF THE POST-RELEASE OFFENDER MONITORING SYSTEM IN THE DEPARTMENT OF CORRECTIONS

รชานนท์ เณรพลอย¹ และ วลัยพร รัตนเศรษฐ²

Rachanon Nanploy¹ and Walaiporn Ratanaset²

¹⁻²คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

¹⁻²Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University, Thailand

Corresponding Author's Email: 66130236@dpu.ac.th

วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2568; วันแก้ไขบทความ 19 กันยายน 2568; วันตอบรับบทความ : 21 กันยายน 2568

Received 12 September 2025; Revised 19 September 2025; Accepted 21 September 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ 2) ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาปัจจัยในระบบการติดตามที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ และ 4) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีแบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ (ส่วนกลาง) เรือนจำกลางบาง

Citation:

*

รชานนท์ เณรพลอย และ วลัยพร รัตนเศรษฐ. (2568). ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 682-703.

Rachanon Nanploy and Walaiporn Ratanaset. (2025). Perceptions Of Correctional Officers On The Effectiveness Of The Post-Release Offender Monitoring System In The Department Of Corrections.

Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 682-703.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ขวาง เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ท้นทสถานบำบัดพิเศษกลาง และท้นทสถานหญิงกลาง จำนวน 330 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม และได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (ANOVA) และMultiple Regression

ผลการศึกษาพบว่า 1) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 72.4 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 40.3 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 63.6 มีอายุการทำงานระหว่าง น้อยกว่า 1 – 5 ปี ร้อยละ 42.7 และพบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ (ระบบติดตาม Wacth list ระบบติดตาม JSOC และระบบติดตาม ศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE) ไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยในระบบการติดตาม (คดีที่กระทำผิด, จำนวนโทษระยะเวลาเฝ้าระวัง, จำนวนครั้งที่กระทำผิดซ้ำ, ได้รับการฝึกวิชาชีพ และการมีอาชีพหลังพ้นโทษ) ในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษกรมราชทัณฑ์ ส่งผลให้ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ได้ร้อยละ 66.10 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ

คำสำคัญ: เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกรมราชทัณฑ์, ประสิทธิภาพ, ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ

Abstract

This research had the following objectives : (1) to study the level of correctional officers' perceptions regarding the effectiveness of the Department of Corrections' post-release offender monitoring system; (2) to examine the perceptions of correctional officers on the effectiveness of the post-release offender monitoring system in the Department of Corrections classified by the officers' personal factors; (3) to identify systemic factors within the monitoring system that affect its operational effectiveness; (4) to propose guidelines for

developing and improving the post-release offender monitoring system. Data were collected through an online questionnaire administered to a sample group consisted of 330 correctional officers from the Department of Corrections (Headquarters), Bang Kwang Central Prison, Klong Prem Central Prison, Bangkok Remand Prison, Central Correctional Institution for Drug Addicts, and Central Women's Correctional Institution. The data collection tool was a questionnaire, and a 100% response rate was achieved. The statistical methods used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (ANOVA), and Multiple Regression.

The research finding revealed that : 1) the majority of the respondents were male (72.4%), aged 41-50 years (40.3%), held a bachelor's degree (63.6%), and had less than 1 to 5 years of work experience (42.7%). The overall perception of the correctional officers regarding the effectiveness of the post-release offender monitoring system was at a high level, with a mean score of 4.11. 2) Differences in personal factors did not significantly affect the officers' perceptions on the effectiveness of the three main monitoring systems: Watch List, JSOC, CARE Center (Center for Assistance to Reintegration and Employment) system. 3) However, specific systemic factors, including the type of offense, the duration of the monitoring period, the number of re-offenses, vocational training, and the presence of post-release employment were found to significantly influence officers' perceptions of the system's effectiveness. These factors collectively accounted for 66.10% of the variance in the officers' perceptions, indicating their substantial influence on the perceived operational efficiency of the post-release offender monitoring system.

Keywords: Correctional Officers, the effectiveness, Post-Release Offender Monitoring System

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญ โดยเฉพาะคดีที่ความผิดมีพฤติการณ์รุนแรง อุกฉกรรจ์ และไม่เกรงกลัวกฎหมาย ซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผู้เสียหาย และสังคมโดยรวม ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นจากคดีทางเพศ รวมถึงคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้วางนโยบายเพื่อแก้ปัญหาผู้ต้องโทษ โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูและคืนผู้ต้องขังสู่สังคม ผ่านแนวคิดบูรณาการทางสังคม เช่น นโยบาย Social Reintegration และการเฝ้าระวังผู้พ้นโทษเพื่อไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ

กรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม และพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง โดยมีเป้าหมายในการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนผู้ทำความผิดให้เป็นพลเมืองที่ดี มีสุขภาพจิตและกายแข็งแรง สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข นอกจากนี้ยังมีการฝึกอาชีพเพื่อสร้างทักษะที่ช่วยผู้ต้องขังสามารถประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ รวมถึงการติดตามผู้พ้นโทษเพื่อป้องกันการกลับไปกระทำความผิดซ้ำ โดยระบบติดตามที่พัฒนาไว้นี้ จึงมีเป้าหมายในการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน และสร้างความปลอดภัยในสังคม

จากข้อมูลในปีล่าสุด จำนวนผู้ต้องขังทั่วประเทศอยู่ที่ 285,719 คน เป็นผู้ต้องขังชาย 246,508 คน และผู้ต้องขังหญิง 35,080 คน อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษระหว่างปีงบประมาณ 2562-2566 อยู่ที่ร้อยละ 17.14 นับเป็นความท้าทายที่ต้องพัฒนาระบบติดตามเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการติดตามและจัดกลุ่มผู้พ้นโทษที่มีความเสี่ยงผ่านระบบต่าง ๆ ได้แก่ 1. ระบบ Watch List สำหรับติดตามและคัดกรองกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้ต้องขังคดีร้ายแรงหรือกลุ่มที่ไม่มีการสนับสนุนหลังพ้นโทษ 2. ระบบ JSOC (Justice Safety Observation Ad Hoc) เป็นนวัตกรรมที่ใช้ในการเฝ้าระวังกลุ่มผู้พ้นโทษในคดีอุกฉกรรจ์ 7 ฐานความผิด เช่น การฆาตกรรมต่อเนื่องและคดียาเสพติดร้ายใหญ่ 3. ศูนย์ CARE ที่ช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการหางานและสร้างอาชีพ รวมถึงทำงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายต่าง ๆ การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อประสิทธิภาพของในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ เพื่อใช้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ยกกระดับมาตรการก่อนและหลังปล่อยตัว ตลอดจนพัฒนาโปรแกรมแก้ไข บำบัด และฟื้นฟูผู้กระทำผิด วิธีการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำแต่ยังช่วยผู้พ้นโทษมีอาชีพ พร้อมส่งเสริมให้พวกเขา

กลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข อีกทั้งช่วยลดโอกาสเกิดอาชญากรรมในสังคม ซึ่งถือเป็นไปตามนโยบายดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์
2. ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ศึกษาปัจจัยในระบบการติดตามที่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์
4. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์

สมมติฐานการวิจัย

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มี ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อายุการทำงาน) แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในระบบการติดตามหลังผู้ต้องขังพ้นโทษแตกต่างกัน
2. ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษที่ส่งผลต่อ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวความคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดของกรมราชทัณฑ์
กรมราชทัณฑ์ถือเป็นหนึ่งในประเทศภาคีสมาชิกร่วมขององค์การสหประชาชาติที่ยึดแนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ (Standard Minimum Rules หรือ SMR) การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยแนวปฏิบัติดังกล่าวได้ถูกจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 มีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลผู้ต้องขังตั้งแต่ขั้นตอนแรกเริ่มของการรับตัว จนกระทั่งพ้นโทษและกลับสู่สังคมอย่างสมบูรณ์ แนวทางดังกล่าวมีข้อกำหนดสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อ 58 และ 59 ซึ่งระบุถึงบทบาทของโทษจำคุก และการดำเนินการของเรือนจำ ดังที่อ้างอิงจาก กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และคณะ (2548)

ข้อ 58 ระบุว่า วัตถุประสงค์ของโทษจำคุกคือการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ซึ่งจะสำเร็จได้ หากโทษจำคุกช่วยฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้มีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงในเชิงบวก พร้อมสู่การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการเคารพกฎหมายและสามารถพึ่งพาตนเองได้เมื่อพ้นโทษ

ข้อ 59 กล่าวถึงการใช้เรือนจำเลือกใช้มาตรการฟื้นฟูที่เหมาะสม ซึ่งสามารถเป็นทั้งการเยียวยา การศึกษา การอบรมในด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณ รวมถึงการให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล โดยยึดตามแนวทาง SMR หรือ Mandela Rules

นอกจากนี้ เมื่อองค์การสหประชาชาติให้การรับรองข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) ในวันที่ 21 ธันวาคม 2553 กรมราชทัณฑ์ได้พยายามผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ โดยเน้นถึงความละเอียดอ่อนระหว่างเพศชายและหญิง ในกรณีผู้ต้องขังหญิงนั้น ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เช่น

ข้อ 45 และ 46 ระบุว่า เรือนจำควรมีมาตรการช่วยในเรื่องการปรับตัวของผู้ต้องขังหญิง ช่วงเปลี่ยนผ่านหลังพ้นโทษ รวมถึงการเตรียมความพร้อมก่อนและหลังปล่อยพ้นโทษ เพื่อช่วยให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ แนวคิดเรื่องโทษที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) มีพื้นฐานจากศาสตร์อาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม และเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์มีอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ทั้งสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมทางจิตใจ โดยเชื่อว่าผู้ที่กระทำความผิดนั้น อาจมาพร้อมกับบุคลิกภาพหรือสภาพจิตที่บกพร่อง อันเป็นผลมาจากปัจจัยเหล่านี้ ดังนั้น การฟื้นฟูผู้กระทำความผิดจึงนับเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อช่วยให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลของบทลงโทษที่หลากหลาย เป้าหมายสำคัญยังคงเป็นการช่วยเหลือผู้ต้องโทษให้กลับมาเป็นคนดี สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นคงและมีคุณค่า ซึ่งไม่เพียงช่วยเหลือผู้ต้องโทษเอง แต่ยังรวมถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมในระยะยาว การฟื้นฟูดังกล่าว ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของเรือนจำ ได้แก่ การศึกษา การฝึกอาชีพ การพัฒนาจิตใจ ศิลธรรม การบำบัดด้านจิตวิทยาและแพทย์รวมถึงสวัสดิการต่างๆ สำหรับผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังขยายมาสู่ชุมชนผ่านมาตรการอื่น ๆ เช่น การคุมประพฤติ การพักโทษ ระบบยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และความยุติธรรมผ่านชุมชน (นิรันดร์ ไชยชมภู, 2564, น.34-35)

2. เพลินใจ แต่เกษม (2545 : 311) กล่าวว่า ผู้กระทำความผิดในสังคมจากอดีตที่เน้นการลงโทษเป็นสำคัญ ต่อมาได้เริ่มมีการพัฒนา และเห็นว่าควรหันมาแก้ไขผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมในสังคม ซึ่งเชื่อว่าสามารถช่วยเหลือผู้กระทำความผิดตลอดจนครอบครัวได้

แนวความคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์หลังปล่อย เกิดขึ้นเนื่องจากแนวความคิดสำคัญ ๆ 3 ประการ คือ (1) ปรัชญาของการลงโทษเปลี่ยนไปจากการแก้แค้นเป็นการแก้ไข (2) การป้องกันสังคมจากอาชญากรรม การหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก (Recidivism) เพราะปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ และ (3) การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ต้องขัง เป็นการเตรียมความพร้อมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข (สุทธิรัตน์ จตุราศรีบริสุทธิ, 2564, น. 54-55)

3. Evert Vedung (2006 : 397) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งประกอบไปด้วยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทันที (immediate outcomes) ผลลัพธ์ที่เกิดระหว่างการดำเนินการ (immediate outcomes) และผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes) ในที่นี้ผู้วิจัยนำ แนวคิดการประเมินผลใน 3 ตัวแบบมาประกอบความคิดที่ว่า ผลลัพธ์นโยบายพิจารณาจากการบรรลุมุ่งหมายที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก และพิจารณาการประเมินผลที่มองทุกผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแม้ว่าจะไม่ใช่เป้าหมายที่วางไว้ก็ตาม ในลักษณะ Side – effect รวมทั้งการมองปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างประสิทธิผลของนโยบายการติดตามผู้หาที่พ้นโทษ ประกอบการสร้างแบบสอบถามและการสุ่มงานวิจัยที่เชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว

4. มุขรินทร์ เพลิงน้อย และ ลลิตา นิพิฐประศาสน์ สุนทรวิภาต (2562) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา

กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ที่เน้นให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขัง พร้อมจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือและเครื่องมือที่จำเป็น ทั้งนี้ สามารถใช้ของส่วนตัวได้หากได้รับอนุญาต ตามข้อกำหนดในกฎหมายดังกล่าว กรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะด้านการสร้างความปลอดภัยในสังคม อันเป็นเป้าหมายสำคัญประการที่สองของหน่วยงาน (กรมราชทัณฑ์, 2557) หนึ่งในมาตรการสำคัญคือการพัฒนากระบวนการพัฒนาระบบพฤตินิสัย (Software) สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำโดยจัดโครงสร้างและการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริมการคุมขัง การฟื้นฟู และการปรับพฤติกรรมให้ตรงกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม หนึ่งในโครงการหลักที่ได้รับความสำคัญคือ “เรือนจำการศึกษา” ซึ่งกำหนดขึ้นตามหนังสือคำสั่ง ยธ.0704.7/319 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2558 โครงการนี้มีหลักการและเป้าหมายชัดเจน ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพทางการศึกษาของผู้ต้องขังในเรือนจำหรือทัณฑสถาน 2) ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกับสถานศึกษาภายนอก 3)

ประกันคุณภาพในทุกมิติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรือนจำ และ 4) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมในกระบวนการฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยผู้กระทำผิด แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังยังเชื่อมโยงกับแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาองค์รวมด้านการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการคืนคนดีสู่สังคม

5. นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลง (กรมราชทัณฑ์, 2567) ประกอบด้วย

มิติที่ 1 การดำเนินการโครงการพระราชทานอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 2 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำและสถานที่ควบคุม

มิติที่ 3 พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและหลักทัณฑ์

วิทยา

มิติที่ 4 พัฒนาพฤตินิสัยแก้ไขผู้ต้องขังให้ตรงกับปัญหาของการกระทำความผิด

มิติที่ 5 พัฒนาและต่อยอดการศึกษา การฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

มิติที่ 6 พัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ

มิติที่ 7 ยุทธศาสตร์การสร้างการยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นของสังคมต่อผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษ

มิติที่ 8 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนงานราชทัณฑ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ (ส่วนกลาง) เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง และทัณฑสถานหญิงกลาง จำนวน 1,559 คน (กรมราชทัณฑ์, 2567)

กลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อกำหนดระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 จากการคำนวณขนาดตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น ได้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 319 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นขนาดอย่างต่ำเพื่อป้องกันการผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามอย่างไม่สมบูรณ์ และเพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลการ

วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการเก็บข้อมูลสำรองเพิ่มอีก 11 ตัวอย่าง รวมจำนวนขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 330 ตัวอย่าง

วิธีสุ่มตัวอย่างตามหลักการความน่าจะเป็น (Probability Sampling) และอาศัยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งตามหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ เพื่อเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอายุการทำงาน ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert (1961)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคำถามปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert (1961)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือซึ่งใช้แบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และปรับแก้ถ้อยคำให้เหมาะสม จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเรือนจำจังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ตัวแปรแรกคือ ปัจจัยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.977 ในส่วนของปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ 0.984 โดยการบรรลุลักษณะสองด้านหลัก ได้แก่ 1) การลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และ 2) การมีอาชีพหรือการมีงานทำของผู้ต้องขังพ้นโทษ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 แสดงว่าสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้อย่างน่าเชื่อถือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ โดยขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยนี้ดำเนินการใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ในรูปแบบลิงก์และคิวอาร์โค้ด เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ส่วนกลางของกรมราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ระบุไว้จนได้จำนวนครบ 330 ชุดตามเป้าหมาย
2. หลังจากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเรียบร้อยและสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม
3. ได้นำแบบสอบถามกลับมาทบทวนเพื่อความถูกต้องและเรียบร้อยของข้อมูลก่อนที่จะนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 330 ชุด จึงนำไปทำการประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (Statistical Package to the Social Sciences : SPSS) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ และข้อมูลปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐานของงานวิจัย โดยใช้ สถิติ Independent Sample (t-Test) สถิติ One-Way ANOVA (F-Test) และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี (Least Significant Difference: LSD) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความแตกต่างและวิเคราะห์ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องในระบบประกอบด้วย ระบบ Watch list, ระบบ JSOC และระบบศูนย์ CARE

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .633) เมื่อพิจารณาเป็นในแต่ละระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ watch list ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .650) รองลงมา ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ JSOC (Justice Safety Observation ad hoc : JSOC) ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .664) และอันดับสุดท้าย คือ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ศูนย์ (CARE) ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .719)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Independent Sample (t-Test) สถิติ One-Way ANOVA (F-Test) และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี (Least Significant Difference: LSD) พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการ ดำเนินการในระบบการติดตาม ผู้ต้องขังพ้นโทษ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	เป็นไปตามสมมติฐาน (แตกต่างกัน)	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน (ไม่แตกต่างกัน)
เพศ	-	✓
อายุ	-	✓
ระดับการศึกษา	-	✓
อายุการทำงาน	-	✓

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยในระบบการติดตามที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยใช้การ วิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ระบบ watch list ระบบ JSOC ระบบ ศูนย์ (CARE) ล้วนมีผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ อย่างมีนัยทางสถิติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์

ปัจจัยในระบบการติดตาม ผู้ต้องขังพ้นโทษที่ส่งผลต่อความ คิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อ ประสิทธิผลการดำเนินการใน ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของ กรมราชทัณฑ์	ผลการทดสอบ สมมติฐาน		Standardized Coefficients	T	sig
	B	Std.Error	Beta		
Constant	1.096	0.122		8.951	0.000*
1. ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขัง ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อ ประสิทธิผลการดำเนินการในระบบ ติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ watch list	0.189	0.063	0.216	3.000	0.003*
2. ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขัง ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อ ประสิทธิผลการดำเนินการในระบบ ติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ JSOC	0.209	0.066	0.250	3.161	0.002*
3. ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขัง ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อ ประสิทธิผลการดำเนินการในระบบ ติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ศูนย์ ประสานงานและส่งเสริมการมีงาน ทำ (CARE)	0.332	0.054	0.390	6.104	0.000*
R = 0.813, R ² = 0.661, Adjusted R ² = 0.685 Std.Error of the Estimate = 0.37034, F = 211.829, Sig = 0.000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์” ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษา ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ ระบบ watch list ระบบ JSOC และระบบศูนย์ CARE

1.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลของการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ (watch list) โดยภาพรวมถือว่าอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงและพัฒนาระบบเพิ่มเติมในด้านต่างๆ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของระบบให้ดียิ่งขึ้น โดยประเด็นที่สำคัญรองลงมาคือปัญหาการขาดบุคลากรที่สามารถให้การติดตามดูแลผู้ต้องขังพ้นโทษอย่างต่อเนื่องภายในชุมชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดังกล่าว โดยเจ้าหน้าที่เห็นว่าการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมถึงการแก้ไข ปัญหาเรื่องบุคลากร จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานของระบบบรรลุเป้าหมายได้ในระดับที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในเรื่องการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะมิติที่ 4 ในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ตรงกับปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำผิด ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับหลักคิดของ Evert Vedung (2006) ที่เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำนโยบายมาปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยผลลัพธ์ทันที (immediate outcomes) ผลลัพธ์ระหว่างทาง (intermediate outcomes) และผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes) โดยการบรรลุเป้าหมายที่รอบด้านจะช่วยให้ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษสามารถสร้างผลเชิงบวกต่อชุมชนได้อย่างยั่งยืน

1.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ JSOC โดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาเพิ่มเติมในหลายด้าน เพื่อให้ระบบ JSOC มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ปัญหาหลักที่ส่งผลต่อการดำเนินการคือ การขาดแคลนบุคลากรที่ทำหน้าที่ติดตามและดูแลผู้ต้องขังพ้นโทษอย่างต่อเนื่องภายในชุมชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดข้อจำกัดในการใช้งานระบบ JSOC ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าการแก้ปัญหาขาดแคลน

บุคลากรและการปรับปรุงระบบในด้านต่าง ๆ จะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ โดยเฉพาะในประเด็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ทั้งนี้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ในแนวคิดแบบ 8 มิติ ซึ่งมุ่งยกระดับการเปลี่ยนแปลงในมิติที่ 4 โดยเน้นการพัฒนาพฤติกรรมและแก้ไขปัญหาของผู้ต้องขังให้ตรงกับสาเหตุของการกระทำผิด ทฤษฎีของ Evert Vedung (2006) เกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่มุมที่เชื่อมโยงกันระหว่างผลลัพธ์ทันที (immediate outcomes) ผลลัพธ์ที่เกิดในระหว่างกระบวนการดำเนินงาน (intermediate outcomes) และผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (ultimate outcomes) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสูงสุดของระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษทั้งในด้านเชิงกลยุทธ์และเชิงปฏิบัติ

1.3 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของศูนย์ CARE โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมากอย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงและพัฒนาระบบเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับผลลัพธ์ของระบบให้ดียิ่งขึ้น ความท้าทายสำคัญที่พบคือการขาดแคลนบุคลากรที่สามารถติดตามดูแลผู้ต้องขังพ้นโทษได้อย่างต่อเนื่องในชุมชน ส่งผลต่อการใช้งานระบบติดตาม และจำกัดศักยภาพในการบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ของศูนย์ CARE เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นว่าการพัฒนาระบบและแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรจะส่งผลสำคัญต่อการดำเนินงาน เช่น การลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังพ้นโทษสามารถประกอบอาชีพหรือมีงานทำ ทั้งนี้เป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายบริหารราชทัณฑ์ 8 มิติ โดยเฉพาะในมิติที่ 4 ที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรมและแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่การกระทำผิด และมิติที่ 6 ที่เน้นเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวรวมถึงการช่วยเหลือหลังพ้นโทษ ผลการวิจัยดังกล่าวยังเชื่อมโยงกับแนวคิดของ Evert Vedung (2006) ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็นสามระดับ ได้แก่ ผลลัพธ์ทันที (immediate outcomes) ผลลัพธ์ระหว่างดำเนินการ (intermediate outcomes) และผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes) ซึ่งทฤษฎีนี้สนับสนุนแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาระบบติดตามอย่างเป็นระบบเพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของศูนย์ CARE

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ ระบบ watch list ระบบ JSOC และระบบศูนย์ CARE จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ปรากฏผลได้ดังนี้

2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาแยกตามระบบติดตามต่างๆ เช่น ระบบ Watch List, JSOC และศูนย์ CARE พบว่าความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการระบบเหล่านี้ยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศแตกต่างกันไม่มีความเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทั้งชายและหญิงในกรมราชทัณฑ์ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในส่วนกลาง เรือนจำหรือทัณฑสถาน ต่างได้รับข้อมูลเกี่ยวกับระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ รวมทั้งทราบถึงแนวทางการดำเนินการ ความท้าทายในการใช้งาน และประเด็นที่ต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบในด้านการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการลดการกระทำผิดซ้ำ การสร้างอาชีพ การได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน และการสร้างสังคมที่ปลอดภัย ระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษได้มีส่วนสำคัญที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ โดยเฉพาะมิติที่ 4 ซึ่งมุ่งพัฒนาพฤติกรรมเสียและแก้ไขผู้ต้องขังให้เหมาะสมกับปัญหาการกระทำผิด และมิติที่ 6 ที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและช่วยเหลือหลังพ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ (2567)

2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งในระบบติดตาม Watch List, ระบบติดตาม JSOC และระบบติดตามศูนย์ CARE ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพอายุของเจ้าหน้าที่ไม่ได้สร้างความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของระบบติดตามดังกล่าว เจ้าหน้าที่ในทุกช่วงอายุไม่ว่าจะเป็นอายุน้อยหรือมาก ล้วนแสดงความเห็นต่อระบบติดตามในระดับที่ใกล้เคียงกัน อันเป็นผลมาจากการสื่อสารและฝึกอบรมอย่างทั่วถึงในระดับองค์กรที่ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันโดยไม่ขึ้นอยู่กับวัย ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษถูกมองว่ามีศักยภาพในการควบคุมพฤติกรรมผู้ต้องขังที่ก่ออาชญากรรมร้ายแรงหรือเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่ประชาชนให้ความสนใจ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายทั้งในกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยของสังคม เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของระบบติดตาม ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และส่งเสริมให้ผู้ต้องขังพ้นโทษมีอาชีพและงานทำ อันจะช่วยสร้างความปลอดภัยและความมั่นใจแก่ประชาชน ตามนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ โดยเฉพาะในมิติที่ 4 การพัฒนาพฤติกรรมเสียให้สอดคล้องกับปัญหาการกระทำผิด และมิติที่ 6 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

และช่วยเหลือหลังพ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ (2567) เป็นแนวทางสำคัญที่สอดคล้องกับการวิจัยของ มุขรินทร์ เฟลิงน้อย และลลิตา นิพัฐประศาสน์ สุนทรวิภาต (2562) ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านอายุ ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังในเรือนจำ

2.3 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมรความเห็นต่อประสิทธิผลในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นระบบติดตามในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ระบบ Watch List, JSOC และศูนย์ CARE ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ทุกกลุ่มมีมุมมองต่อระบบอย่างใกล้เคียงกัน แม้ว่าจะมีความแตกต่างด้านพื้นฐานการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากระบบดังกล่าวถูกออกแบบให้ใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อนจนเกินไป ส่งผลให้เจ้าหน้าที่สามารถปรับตัวและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบติดตามดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมผู้ต้องขังที่ก่อคดีร้ายแรง รวมถึงคดีที่สังคมให้ความสนใจ อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของระบบ จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น เพิ่มบุคลากร งบประมาณ และการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งในกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของสังคมเป้าหมายสำคัญคือการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง และสนับสนุนให้ผู้พ้นโทษมีอาชีพและงานทำ เพื่อป้องกันปัญหาในระดับสังคมและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนว่าระบบสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขพฤตินิสัยและส่งเสริมการปรับตัวเข้าสู่สังคมอย่างปกติสุข ตามนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ โดยเฉพาะในมิติที่ 4 การพัฒนาพฤตินิสัยให้สอดคล้องกับปัญหาการกระทำผิด และมิติที่ 6 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและช่วยเหลือหลังพ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ (2567) ทั้งนี้ ความเห็นดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมุขรินทร์ เฟลิงน้อย, ลลิตา นิพัฐประศาสน์ สุนทรวิภาต (2562) ซึ่งระบุว่าระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งผลต่อความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำ

2.4 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความเห็นต่อประสิทธิผลในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งโดยรวมถือว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด เช่น ระบบติดตาม Watch List, ระบบ JSOC และศูนย์ CARE พบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบยังคงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่อายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และผู้ที่มีอายุงานมากกว่า 10 ปี ต่างก็มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุหลักมาจากแนวทางการดำเนินงานที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและการปฏิบัติตามระบบเดียวกันในทุกระดับ ทำให้เกิดความเข้าใจในระบบได้อย่างทั่วถึง ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษยังถูกมองว่ามีศักยภาพในการควบคุมพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ที่เคย

ก่อคดีร้ายแรงและเป็นที่สนใจของประชาชน อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาต่าง ๆ เช่น การเพิ่มบุคลากร งบประมาณ และการสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานเครือข่ายทั้งในกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านความปลอดภัย เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบดังกล่าวให้สามารถลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ผลักดันให้ผู้ต้องขังมีอาชีพและสร้างชีวิตใหม่หลังพ้นโทษ ซึ่งจะช่วยป้องกันสังคม เพิ่มความเชื่อมั่นแก่ประชาชน และส่งเสริมให้ผู้พ้นโทษปรับตัว เข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ โดยเฉพาะในมิติที่ 4 การพัฒนาพฤตินิสัยให้สอดคล้องกับปัญหาการกระทำผิด และมิติที่ 6 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและช่วยเหลือหลังพ้นโทษ กรมราชทัณฑ์ (2567) ถือเป็นการส่งเสริมเป้าหมายการป้องกันการกระทำผิดซ้ำอย่างชัดเจนตรงกับการศึกษา โดย มุขรินทร์ เพ็ญน้อย และลลิตา นิพิฐประศาสน์ สุนทรวิภาต (2562) ที่ค้นพบว่า อายุการทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่ได้มีผลต่อความคิดเห็นในด้านการดำเนินการพัฒนาผู้ต้องขัง

3. ปัจจัยในระบบการติดตามผู้ต้องขังที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

3.1 ประเภทคดีที่กระทำผิด เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการ ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ watch list ซึ่งอยู่ในระดับสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการจำแนกกลุ่มเสี่ยงตามประเภทคดี เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดกรองผู้ที่ควรเข้าสู่ระบบ Watch List โดยมีเป้าหมายเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมและลดการกระทำผิดซ้ำ

3.2 จำนวนครั้งที่กระทำผิดซ้ำ เป็นปัจจัยสำคัญการดำเนินการ ระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ JSOC อยู่ในระดับมาก ระบบนี้ออกแบบมาเพื่อใช้ข้อมูลจากการกระทำผิดซ้ำมาเป็นการประเมินในการ “จับตา” หรือสอดส่องผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยใช้เทคโนโลยีและการบูรณาการกับเครือข่ายหน่วยงานความมั่นคง ในการประเมินความจำเป็นของระบบ JSOC

3.3 การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังพ้นโทษ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ศูนย์ CARE อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ระบบของศูนย์ CARE มีเป้าหมายชัดเจนในการเตรียมพร้อมให้กับผู้พ้นโทษได้มีอาชีพมีรายได้หลังการปล่อยตัว ซึ่งเป็นการฟื้นฟูพฤตินิสัยอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การฝึกอาชีพระหว่างต้องโทษหรือในระยะเปลี่ยนผ่านจึงเป็นจุดเน้นสำคัญที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เห็นถึงความ “มีประสิทธิภาพ” ของระบบ CARE

ปัจจัยในระบบที่กล่าวถึงส่งผลต่อมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลของการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ โดยความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้สอดคล้อง

กับสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจกล่าวได้ว่า ระบบติดตามดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการลดโอกาสการกระทำผิดซ้ำ และส่งเสริมการมีอาชีพและงานทำของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนในการสร้างความมั่นใจต่อกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง รวมถึงการเฝ้าระวังให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้าสู่ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งแนวทางดังกล่าวยังมีความเชื่อมโยงกับนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ใน 8 มิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติที่ 4 ที่เน้นการพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขปัญหาของผู้ต้องขังให้ตรงกับสาเหตุของการกระทำผิด และมิติที่ 6 ที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวและการช่วยเหลือหลังพ้นโทษตามแผนยุทธศาสตร์ กรมราชทัณฑ์ (2567)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.4 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.6 มีอายุการทำงานระหว่าง น้อยกว่า 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.7 และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ (โดยการบรรลุวัตถุประสงค์ใน 2 เรื่อง 1. การลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ 2. การมีอาชีพมีงานทำของผู้ต้องขังพ้นโทษ) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ผลปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ระบบที่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อประสิทธิผลส่วนใหญ่ คือระบบ Watch list รองลงมา ระบบ JSOC และลำดับสุดท้ายระบบ ศูนย์ CARE และปัจจัยในระบบติดตามที่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้พ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ (โดยการบรรลุวัตถุประสงค์ใน 2 เรื่อง 1. การลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ 2. การมีอาชีพมีงานทำของผู้ต้องขังพ้นโทษ) ปัจจัยในระบบ Watch list ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ คือ ประเภทคดีที่กระทำผิด ปัจจัยในระบบ JSOC ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ คือ จำนวนครั้งที่กระทำผิดซ้ำ และปัจจัยในระบบ ศูนย์ CARE ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ คือ การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังพ้นโทษ ซึ่งปัจจัยในระบบดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อประสิทธิผลการดำเนินการในระบบติดตามผู้พ้นโทษของกรมราชทัณฑ์ได้ถึงร้อยละ 66.10 ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็น

องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบติดตามผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ ข้อเสนอแนะในการวิจัย 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1.1 มีนโยบายในการพัฒนาระบบการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษที่มีอยู่ในปัจจุบัน และคิดค้นระบบในการติดตามใหม่ต่อไป 1.2 จัดตั้งส่วนงานที่ทำหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ เพื่อให้ไม่กระทบต่อจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่มีภาระงานในการปฏิบัติหน้าที่คุมผู้ต้องขังในเรือนจำ และทัณฑสถาน 1.3 มีโครงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครราชทัณฑ์ โดยการที่บุคคลทั่วไปสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนภารกิจของกรมราชทัณฑ์ ในการแก้ไข ฟื้นฟู และติดตามผู้กระทำผิดที่อยู่ในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ รวมถึงช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้กลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข 2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ 2.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ ให้มีประสิทธิภาพในการติดตาม โดยผู้บริหารให้การสนับสนุนในการพัฒนาในด้าน บุคลากร เทคโนโลยี เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิภาพในการลดการกระทำผิดซ้ำ, การมีอาชีพมีงานทำของผู้ต้องขังพ้นโทษเป็นการป้องกันสังคม และสร้างความมั่นใจให้กับสังคม 2.2 สร้างภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังผู้ต้องขังพ้นโทษ เนื่องด้วยเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ มีภารกิจในการควบคุม และพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของเรือนจำ และทัณฑสถาน เป็นงานที่ต้องปฏิบัติ 24 ชั่วโมง จำนวนเจ้าหน้าที่จึงไม่เพียงพอที่จะดำเนินการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษได้ จึงต้องได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานของรัฐด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาสังคม และหน่วยงานภายในกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อดำเนินการร่วมกันในการเฝ้าระวังผู้ต้องขังพ้นโทษในชุมชน 2.3 ประสานความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการช่วยส่งเสริมการมีอาชีพของผู้ต้องขังพ้นโทษ ให้มีการฝึกอาชีพให้ผู้ต้องขัง ในขณะที่ถูกคุมขังให้มีทักษะในการทำงานและภายหลังพ้นโทษสามารถรับผู้ต้องขังพ้นโทษเข้าทำงานได้ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีอาชีพมีงานทำ สามารถเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำ 2.4 จัดการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการในระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ เพื่อให้เกิดความรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 3.1 ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษา ถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษ 3.2 ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษของประเทศไทยกับระบบติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษในต่างประเทศ 3.3 ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษา ระบบการติดตามใหม่ที่

นอกเหนือจากที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ในการติดตามผู้ต้องขังพ้นโทษให้มีประสิทธิภาพต่อไป 3.4 ผู้วิจัยเห็นควร มีการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ต้องขังพ้นโทษซึ่งจะได้ข้อมูลผลการดำเนินการระบบติดตามผู้ต้องขัง มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ ลดการกระทำผิดซ้ำ และการมีอาชีพมีงานทำ

เอกสารอ้างอิง

- นิรันดร์ ไชยชมภู. (2564). แนวความคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดของกรมราชทัณฑ์. เรียกใช้เมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://rsuir-library.rsu.ac.th/bitstream/123456789/1566/1/NIRUN%20CHAICHOMPHU.pdf>
- สุทธิรัตน์ จตุราศรีบริสุทธิ. (2564). แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์หลังปล่อย (After-Care). เรียกใช้เมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2568 จาก https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2021/TU_2021_6105038050_12611_23857.pdf
- กรมราชทัณฑ์. (2567). นโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ 8 มิติ ยุกระดับการเปลี่ยนแปลง. เรียกใช้เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2568 จาก <http://www.correct.go.th/copkhon/main/images/data/%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%208%20%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%B4.pdf>
- กรมราชทัณฑ์ กลุ่มงานส่งเสริมการจำแนกลักษณะและงานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง กองทัณฑ์ปฏิบัติ. (2566). คู่มือการจำแนกลักษณะนักโทษเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565.
- กรมราชทัณฑ์. (2566). กฎกระทรวง มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรการการคุมขังภายหลังพ้นโทษ และการคุมขังฉุกเฉิน พ.ศ.2566. เรียกใช้เมื่อ 14 ตุลาคม 2567 จาก https://www.moj.go.th/attachments/20230224091659_11358.pdf

- กรมราชทัณฑ์. (2564). *หลักเกณฑ์ในการพิจารณากลับกรงผู้ที่อาจเข้าข่ายเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ต้องเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรมสะท้อนขวัญหรือเป็นภัยต่อสังคม (Watch List) พ.ศ.2564*. เรียกใช้เมื่อ 14 ตุลาคม 2567 จาก <http://www.correct.go.th/infosaraban64/letter/filepdf/1620708310.pdf>
- กรมราชทัณฑ์. (2563). *แนวทางปฏิบัติในการกักขังผู้ที่อาจเข้าข่ายเป็นนักโทษเด็ดขาดต้องเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรมสะท้อนขวัญหรือเป็นภัยต่อสังคม (Watch List) ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน พ.ศ.2563*. เรียกใช้เมื่อ 14 ตุลาคม 2567 จาก <http://www.correct.go.th/infosaraban63/letter/filepdf/1605675730.pdf>
- มุขรินทร์ เฟลิ่งน้อย และ ลลิตา นิพิฐประศาสน์ สุนทรวิภาต (2562). ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา. *วารสารสหวิทยาการวิจัย*, 6(1), 118-127.
- Evert Vedung. (2006). *Policy Evaluation*. เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introduction analysis* (2nd ed.). Harper and Row.